

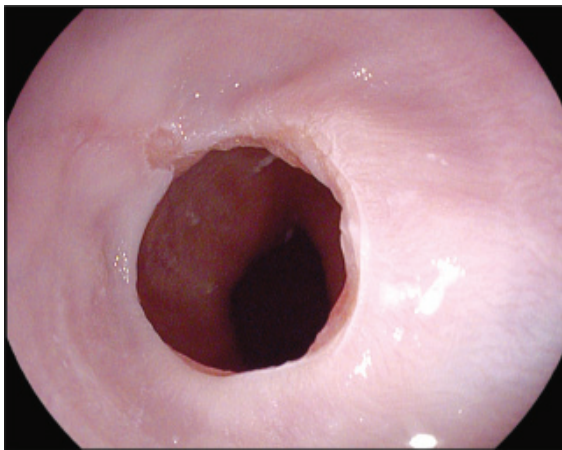
Intermittent dysphagia in an old lady

พิเศษ พิเศษพงศ์

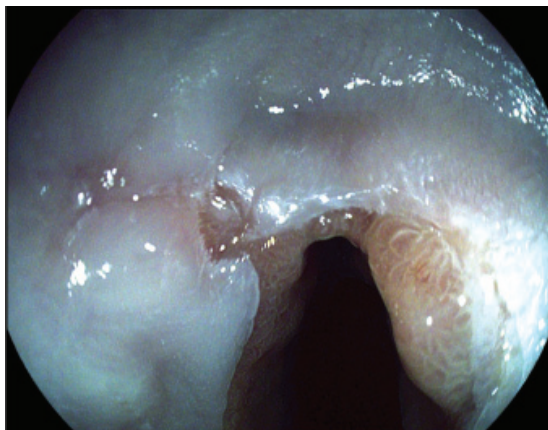
หน่วยทางเดินอาหาร โรงพยาบาลมหาสารคามนครเชียงใหม่

ผู้ป่วยหญิงอเมริกัน อายุ 81 ปี มีอาการกลืนติดเฉียบพลันมา 3 ครั้งในเวลา 1 ปีที่ผ่านมา มักเกิดขึ้นขณะรับประทานอาหารนอกบ้านกับเพื่อน โดยมีอาการเจ็บแน่นหน้าอกมากและรู้สึกคล้ายจะเป็นลม เมื่ออาเจียนอาหารออกมาแล้วอาการดีขึ้น

หลังเกิดอาการผู้ป่วยได้ไปพบแพทย์ทางเดินอาหาร ครั้งแรกได้รับการตรวจ esophagography พบว่าผลการตรวจปกติ ต่อมามีอาการเกิดขึ้นอีกจึงได้รับการตรวจ esophagogastroduodenoscopy (EGD) ซึ่งปรากฏว่าปกติเช่นเดียวกัน แต่หลังจากนั้นก็เกิดอาการอีกเมื่อ 1 เดือนก่อน จึงขอมาทำการตรวจ EGD ซ้ำเพื่อยืนยันผลอีกครั้งหนึ่ง สิ่งตรวจพบเป็นดัง **ภาพที่ 1-3**

ภาพที่ 1 Schatzki's ring and hiatal hernia

ภาพที่ 2 Schatzki's ring with reflux esophagitis LA class A

ภาพที่ 3 Schatzki's ring and muscular ring

การวินิจฉัยโรค

1. Schatzki's ring
2. Muscular A ring
3. GERD (LA class A)
4. Hiatal hernia

Schatzki's ring

อาการ

อาการกลืนลำบากที่เกิดจาก Schatzki's ring แปรผกผันกับเส้นผ่าศูนย์กลางของ ring (Schatzki rule) ถ้ามีเส้นผ่าศูนย์กลางน้อยกว่า 13 มิลลิเมตร ผู้ป่วยมักมีอาการกลืนลำบาก แต่ถ้ามีเส้นผ่าศูนย์กลางมากกว่า 20 มิลลิเมตร มักจะไม่มีอาการ¹ โดยผู้ป่วยที่มีอาการกลืนติดอาจจะมีอาการเจ็บหน้าอก² หรือมีอาการเป็นลมร่วมด้วยได้³

ความไวในการตรวจพบ

โดยทั่วไปถือว่าการทำ barium esophagography โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อให้กลืน marshmallow ร่วมด้วย จะมีความไวในการตรวจพบ Schatzki's ring สูงกว่าการส่องกล้องตรวจทางเดินอาหาร⁴ (ตารางที่ 1)

สำหรับความไวในการตรวจพบจากการส่องกล้องทางเดินอาหารนั้นขึ้นอยู่กับ⁴

1. ความรุนแรงของการตีบของ Schatzki's ring โดยถ้ายังมีเส้นผ่าศูนย์กลางแคบก็จะตรวจพบได้ง่ายขึ้น
2. การเป่าลมขณะส่องกล้อง (air inflation) เพื่อเปิดขยายหลอดอาหารส่วนล่างมากเพียงพอจะทำให้ตรวจพบได้ดีขึ้น
3. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของกล้องที่ใช้ส่องตรวจ ถ้าใช้กล้องที่มีเส้นผ่า

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความไวในการตรวจพบ Schatzki's ring (ดัดแปลงจากเอกสารอ้างอิงที่ 4)

Ring Caliber (mm)	Number	Detection	
		Radiography (%)	Endoscopy (%)
< 13	22	20 (91)	18 (82)
14-19	26	25 (96)	14 (54)
20-25	12	12 (100)	3 (25)
Totals	60	57 (95)	35 (58)

ศูนย์กลางใหญ่จะสามารถตรวจพบ Schatzki's ring ได้ดีกว่าใช้กล้องที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางเล็ก

การวินิจฉัยแยกโรคระหว่าง web, ring และ peptic stricture

1. Acquired esophageal web เป็น thin mucosal fold มีลักษณะค่อนข้าง eccentric และมักเกิดทางด้าน anterior โดยจะพบบ่อยที่บริเวณ cervical esophagus

2. Esophageal rings มักจะพบบริเวณ lower third ของ esophagus แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ type A หรือ muscular ring ซึ่งเกิดจาก muscular contraction มักจะอยู่เหนือ squamocolumnar junction (SCJ) ไม่เกิน 2 ซม. และ type B หรือ Schatzki's ring ซึ่งเป็น mucosal ring ที่เกิดที่ SCJ โดยมีเยื่อบุด้านบนเป็น squamous epithelium และเยื่อบุด้านล่างเป็น columnar epithelium⁵ ซึ่ง esophageal rings นี้มักมีลักษณะแบบ concentric และมีความหนาเพียง 1-3 มิลลิเมตร⁶

3. Peptic stricture ที่เกิดจาก GERD จะมีลักษณะเป็น smooth narrowing โดยอาจจะพบที่ SCJ หรือเหนือต่อ SCJ ไม่เกิน 1 เซนติเมตร ซึ่งเมื่อเทียบกับ Schatzki's ring แล้ว peptic stricture จะมีความหนากว่า อาจมีลักษณะ eccentric มากกว่า และมี tapered border⁶ และอาจจะ distend ได้ยากกว่า

เอกสารอ้างอิง

1. Schatzki R. The lower esophageal ring. Long term follow-up of symptomatic and asymptomatic rings. Am J Roentgenol Radium Ther Nucl Med 1963;90:805-10.
2. Jalil S, Castell DO. Schatzki's ring: a benign cause of dysphagia in adults. J Clin Gastroenterol 2002;35:295-8.
3. Gawrieh S, Carroll T, Hogan WJ, Soergel KH, Shaker R. Swallow syncope in association with Schatzki ring and hypertensive esophageal peristalsis: report of three cases and review of the literature. Dysphagia 2005;20:273-7.

4. Ott DJ, Chen YM, Wu WC, Gelfand DW, Munitz HA. Radiographic and endoscopic sensitivity in detecting lower esophageal mucosal ring. *Am J Roentgenol* 1986;147:261-5.
5. Lawal A, Shaker R. Esophageal dysphagia. *Phys Med Rehabil Clin N Am* 2008;19:729-45, viii.
6. Luedtke P, Levine MS, Rubesin SE, Weinstein DS, Laufer I. Radiologic diagnosis of benign esophageal strictures: a pattern approach. *Radiographics* 2003;23:897-909.